OSANA

YHDISTYSTOIMINNAN MURROS JA UUDISTUMISEN MAHDOLLISUUDET

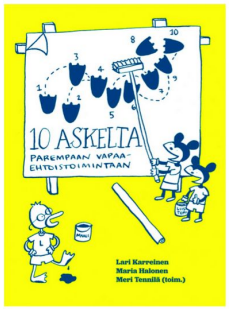
Lari Karreinen 25.4.2026

LARI KARREINEN

- Ratkaisukeskeinen valmentaja (SFiO) ja fasilitaattori
- VTM, JET, aikuisopettaja
- 10 askelta parempaan vapaaehtoistoimintaan -kirjan kirjoittajia
- Vapaaehtoisjohtamisen kouluttajana OMNIAn tutkinnoissa

SFiO SOLUTION FOCUS in ORGANISATIONS

IAF Europe, Middle East, North Africa promoting the power of facilitation worldwide Finland

OSANA YHTEISTÄ RATKAISUA OY

Kun haasteita ei ratkaista yksin, tuomme ihmiset yhteen, vahvistamme luottamusta ja autamme löytämään yhteisiä ratkaisuja.

Osallisuus on supervoimamme!

www.osana.fi @osanaratkaisua

OSANA

SOSTEN KOLME SKENAARIOTA

Mervi Aalto-Kallio, Erica Mäkipää,
Riitta Kittilä & Ari Inkinen

KATSAUS SOSIAALI- JA TERVEYSJÄRJESTÖJEN TULEVAISUUKSIIN

Mervi Aalto-Kallio, Erica Mäkipää, Riitta Kittilä & Ari Inkinen (2023) Katsaus sosiaali- ja terveysjärjestöjen tulevaisuuksiin.

Sosten julkaisuja 4/2023. SOSTE.

TOTUTTUUN TURVAUTUEN -SKENAARIO

- Sosiaali- ja terveysjärjestöt korostavat yhteisöllisyyttä ja osallisuutta, painottaen kasvokkaisia kohtaamisia digitaalisen maailman vastapainona.
- Eri kulttuuritaustasta tulevia ihmisiä sote-järjestöt eivät saa integroitua merkittävästi mukaan toimintaansa, vaan he perustavat omia yhdistyksiään.
- Tämä eriyttää heitä sote-järjestötoiminnasta, mutta toisaalta laajentaa kansalaisyhteiskuntaa.
- Hoidetaan akuutteja ongelmia, ei ennaltaehkäisyä
- Sote-järjestöt keskittyvät yksinäisyyden ja ilmastonmuutoksen aiheuttamien terveyshaittojen vähentäminen sekä ikäihmisten tuen tarpeisiin

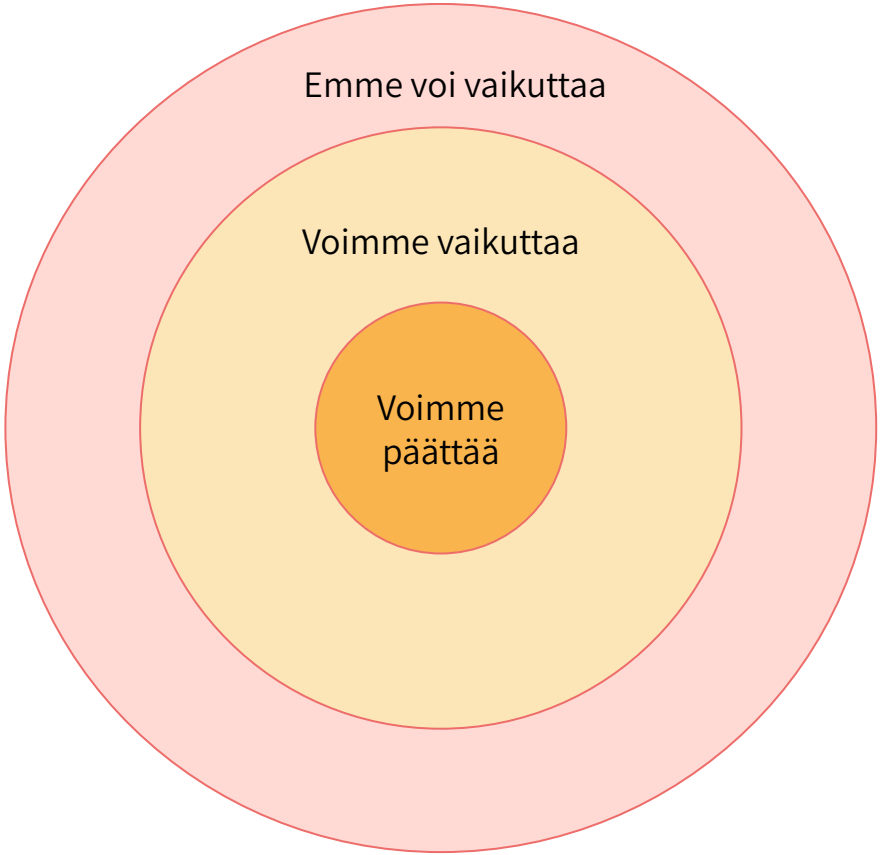
YHTEYDEN VOIMIN -SKENAARIO

- toimintaa kevyemmillä rakenteilla, kerhotoimintana tai toimintaryhminä
- hallinnollisia tehtäviä hoidetaan isommilla hartioilla: isommat järjestöt ja erilaiset yhteistyökuviot
- eri kulttuuritaustaisia ihmisiä on saatu mukaan ja tuetaan kotoutumista
- digitaalisen ja kasvokkain kohtaamisen tasapaino, voi osallistua itselle sopivalla tavalla
- Ennaltaehkäisyä ja hyvinvoinnin edistämistä
- Järjestöt toimivat ilmastovastuullisesti, tukevat kohderyhmiään ja toimivat myös ilmastopoliittisina vaikuttajina

VOIPUNEENA SINNITELLEN -SKENAARIO

Sote-yhdistyksiä on määrällisesti menneitä vuosia vähemmän ja toiminta hiipuen kuihtuu monilla alueilla
Eri kulttuuritaustaiset ihmiset suuntaavat muualle kuin järjestöihin
Toimintaa eniten verkossa nuorille, kaikki eivät pysy mukana
Ei yhteistoimintaa, kukin yksin
Yhteiskunnassa sammutetaan tulipaloja, ei ennaltaehkäisyä
Sote-järjestöjen ilmastotoiminta ja vaikuttaminen vaatimatonta, hukkuu muiden ääniin

VAIKUTTAMISEN KEHÄT: MIHIN VOIMME VAIKUTTAA?

TIENHAARASSA

Miten valitsemme reagoida muutokseen paikallisyhdistyksessä ja liittotasolla?

OSANA

MIKSI TÄMÄ YHDISTYS ON TÄRKEÄ?

Mikä on perustehtävämme ja työmme merkitys?

MIKSI OLEMME OLEMASSA?

Perustehtävä on kuin leipätaikina.

Sitä on hyvä leipoa **yhdessä** säännöllisesti uudestaan.

KESKUSTELKAA AKTIIVIEN KANSSA

Mitkä ovat olleet merkityksellisimpiä hetkiä yhdistystoiminnassa, jolloin olemme saaneet hyvää aikaan?

Tekemällä toiminnan hyödyt näkyviksi, mikä lisää motivaatiota ja innostusta.

MERKITYKSELLISIN HETKESI…

1. Tervehtikää toisianne
2. Keskustelkaa: Mikä on ollut merkityksellisin hetkesi yhdistys-toiminnassa, jolloin koit, että työlläsi on merkitystä ja saatoit nähdä sen hyvät vaikutukset muissa?

TYÖKALU 1: PERUSTEHTÄVÄ

- Jakakaa yhdessä: Mikä on ollut merkityksellisin hetkesi yhdistystoiminnassa, jolloin koit, että työlläsi on merkitystä ja saatoit nähdä sen hyvät vaikutukset muissa?
- Jokaisen oma kokemus on tärkeä osa. Kuunnellaan erilaisia kokemuksia
  - Miltä kokonaisuus vaikuttaa?
  - Mitä nämä kokemukset kertovat siitä, mikä on yhdistyksen tärkein tehtävä?
  - Puuttuuko jokin näkökulma, josta olisi hyvä arvioida tilannetta?

OSANA

MITEN VOIMME UUDISTAA TOIMINTAAMME?

Uudistumisen esteenä on usein "energian niukkuuden laki".

On helpointa tehdä samat asiat kuin ennenkin.

TOIMINTA-YMPÄRISTÖN MUUTOS

- Jäsenistön muutos
- Kilpailu vapaa-ajasta
- Sosiaalisessa mediassa ihmiset verkostoituvat ilman yhdistyksiä
- Muut yhdistyskohtaiset tekijät

TYÖKALU 2: MISTÄ TUNNISTAA UUDISTUMISEN TARPEEN?

	Miten vahvasti tunnistatte tilanteen? No joskus / useasti / Todellakin vahvasti
Innostus huutaa poissaolollaan	
Uusia ei saada	
Tehdään se mitä ennenkin	
Näin on pitkään ollut	
Rahat tiukassa	
Toimintaympäristön muutos	

TYÖKALU 2: MISTÄ TUNNISTAA UUDISTUMISEN TARPEEN?

- Käykää kriteeristö yhdessä läpi. Arvioikaa oma tilanne
- Mitä mieltä toimijat ovat?
  - Jokaisen oma kokemus on tärkeä osa. Kuunnellaan erilaisia kokemuksia
  - Miltä kokonaisuus vaikuttaa?
- Puuttuuko jokin näkökulma, josta olisi hyvä arvioida tilannetta?
- Entä toinen puoli? Mikä tuo toimintaan iloa, energiaa ja innostusta? Listatkaa myös nämä asiat
- Yhteenveto: mitä vaihtoehtoja olisi hyvä pohtia tämän perusteella?

OSANA

KUUNTELE MITÄ TARVITAAN

Ja vastaa siihen pienin kokeiluin

EI OLE UIMA-RANTAA KOIRILLE

- Miten tarttuminen paikalliseen tarpeeseen toi toistasataa jäsentä
- Kuuntele mitä ihmiset tuntevat ja tarvitsevat, ei pelkästään mitä sanovat
- Missä kohtaa tarve on niin vahva, että ollaan valmiita liikahtamaan

ETENE PIENIN KOKEILUIN

Mikä olisi pienin ja helpoin tapa vastata tarpeeseen?

SYTYTÄ KIPINÄ

Keskustele aktiivien ja hallituksen kanssa:

Jos tänä keväänä/syksynä saisit kokeilla jotain uutta, itsellesi mielekästä ja jäsenille/kohderyhmälle tarpeellista, niin mitä se voisi olla?

Muutos lähtee pienestä!

OSANA

ONNISTUNEEN UUDISTUMISEN EDELLYTYKSET

ONNISTUNEEN UUDISTUMISEN EDELLYTYKSET

1. Uudistuminen vaatii johtamista. On päätettävä, minne halutaan mennä, ja tehtävä toimia sen eteen.
2. Tarvitaan luottamusta, että on turvallista kokeilla (ja myös epäonnistua)
3. Valintoja: Joudutaanko panostamaan enemmän tai jättämään jotain muuta vähemmälle, jotta saadaan energiaa tai resurssia uuteen?
4. Millainen tuki liitolta ja muilta yhdistyksiltä auttaa muutoksen tekemisessä?

SPR nuorten kokeilut	Oppimiskysymys	Nuoria mukaan	Mitä opittiin
1) Nälkäpäivä	Miten vapaaehtoisia saadaan mukaan?	9	Henkilökohtainen pyytäminen toimii. Kokeilut toimii. Ei kannata pyytää kiireisimpiä aktiiveja tekemään lisää .
2) Kaveri-ilta	Saadaanko ryhmien jäsenet pyytämään kaveri mukaan?	Noin 60	Valmis konsepti, yhteiseen kampanjaan helppo lähteä mukaan. Some-mainonta ja pyynnöt toimii myös.
3) Talvirieha	Miten saadaan osastot mukaan ja nuoret jäämään toimintaan?	11 ryhmää, osallistujia 556, josta uusia 427	Työntekijän tuki, muistuttaminen.
4) Nuorten vuosikokous	Kuinka voimme skaalata	330	Miten voidaan hyödyntää itseohjautuvuutta ja nuorten toimijuutta

HYVÄ SYDÄNYHDISTYS -VALMENNUS

- Sydänliitto koulutti kokeneista järjestöaktiiveista tuutoreita eri puolille maata 2014 - 2016
- Neljä koulutusviikonloppua
- Tuutorit ohjasivat vuoden aikana kehittämisprojektin oman alueensa paikallisyhdistyksessä
- Tuloksena uusia hallituksenjäseniä, toimitiloja

OSANA

HELPOSTI TARTUTTAVAT TEHTÄVÄT

EI HETI NAIMISIIN

Sitoutuminen vaatii tutustumista molemmin puolin.

SELKEÄ TEHTÄVÄKUVAUS SITOUTTAA

- vapaaehtoinen ymmärtää mitkä ovat ja mitkä eivät ole hänen tehtäviään
- millaista panosta häneltä odotetaan
- mitä tukea hän saa tehtäväänsä

(Kulik, 2007) (Tang et al, 2009), (Nelson et al, 1995) (Allen & Mueller, 2013), (Hidalgo and Moreno, 2009)

KERRO TEHTÄVÄKUVAUKSESSA

1. Mitä pitää tehdä?
2. Paljonko se vie aikaa?
3. Mitä perehdytystä tarjotaan?
4. Miksi juuri minä lähtisin mukaan?
5. Miksi tämä on tärkeää?

Lataa opas:
https://osana.fi/vapaaehtoisten-rekrytoiminen-verkossa/

Markkinointivastaava

Haluat lisätä yhdistyksen näkyvyyttä erilaisissa tilaisuuksissa, kuten Joen Yön ja Kulttuuritorin tapahtumissa. Haluat pysyä kärryillä mitä kaupungissa tapahtuu ja osaat laatia hyviä kuvauksia ja myyviä lehti-ilmoituksia. Tämä on sinulle, joka haluat kehittää omaa markkinointiosaamistasi!

Osana Yhteistä Ratkaisua Oy

PALJONKO SE VIE AIKAA?

- Helpompi lähteä yhteen tapahtumaan, illaksi tai parin tunnin hommaan kuin sitoutua määrättömäksi ajaksi tuntemattomaan työmäärään
- Mikä on sinulle mahdollista?
- Mitä pitäisi huomioida, jotta se onnistuisi?

Panosta aloitukseen ja mukaantuloon.

KOHDENNA

- Emme voi tavoittaa kaikkia
- Esimerkiksi Martat tavoittavat nuoria aikuisia ja iäkkäämpiä - ruuhkavuosia elävät eivät tule toimintaan

JOS HALUAT PYYTÄÄ KÄSIÄ, ON ENSIN KOSKETETTAVA SYDÄMIÄ.

John C. Maxwell

KIITOS

Lari Karreinen
lari@osana.fi
0400 487 642

OSANA